

Hij voorzag daarbij de moeilijkheden, door prof. BUISMAN dezer dagen opnieuw aan de orde gesteld. De verzwaarde opleiding tot tandarts, zo be- toogde hij, komt slecht te pas in een tijd, waarin de behoefte aan sociale tand- heelkundige hulp toeneemt.

Referent³ heeft destijds, naar aanleiding van het artikel van onze gast, de vraag geopperd of het niet mogelijk zou zijn ter toepassing van de eenvoudige middelen, waarover de praeventieve tandheelkunde beschikt, hulpkrachten met beperkte bevoegdheid op te leiden. Hij wees er op, dat men in Nieuw- Zeeland in het belang der tijdige behandeling van de caries der schoolkinde- ren hiertoe reeds was overgegaan. In de loop der volgende jaren hebben wij inderdaad van de Nieuw-Zeelandse „dental nurses” opnieuw veel goeds ge- lezen en hiervan ook in deze rubriek melding gemaakt⁴. Het rapport der Engelse „mission” — vijf tandartsen, die in opdracht van de Minister van Ge- zondheid de reis naar Nieuw-Zeeland hadden ondernomen — was volstrekt overtuigend. De „Dominion Training School for Dental Nurses” te Wellington, die reeds in 1921 met de tweejarige opleiding een aanvang maakte, schrijft jaarlijks 100 leerlingen voor de eerste maal in. Er zijn veel gegadigden, zodat een zorgvuldige keuze mogelijk is. De gediplomeerde, uitsluitend bestemd voor de tandheelkundige schooldiensten, blijkt uitstekend te voldoen. Haar bevoegdheid beperkt zich in hoofdzaak tot de behandeling van ongecom- pliceerde caries; wat niet tot haar bevoegdheid behoort, verwijst zij naar de tandarts der school, onder wiens toezicht zij werkzaam is.

Het drong slechts zelden tot de buitenwereld door, dat ook in Nederlandse kringen, die de „sociale tandheelkunde” behartigen, voor het Nieuw-Zee- landse instituut van „dental nurses” belangstelling bestaat.

Het zal dan ook veler aandacht trekken, dat prof. BUISMAN de opleiding van „schooltandverzorgsters” een oplossing acht van de moeilijkheden, die zich bij de tandheelkundige verzorging der schoolkinderen voordoen. Een voorzichtige proefneming lijkt hem dan ook gerechtvaardigd.

Literatuur: ¹P. H. BUISMAN (1954) *T. Tandheelk.* **61**, 931. ²G. D. MARGADANT (1947) *N.T.v.G.* **91**, 3673. ³J. J. VAN LOGHEM (1947) *N.T.v.G.* **91**, 3666. ⁴J. J. VAN LOGHEM (1951) *N.T.v.G.* **95**, 1184.

J. J. VAN LOGHEM

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

AUTOCHTHONE MALARIA IN NOORD-BRABANT

Aan de casuïstische mededeling van coll. VAN POLL¹ over het voorkomen van autochthone malaria in Noord-Brabant kan ik 3 gevallen toevoegen. Al deze gevallen dateren van vóór 1945.

Het eerste betreft een jongeman van ongeveer 23 jaar, woonachtig te Terheyden, die werd opgenomen wegens febris e causa ignota. Bij het differentiëren van het witte bloedbeeld werden per toeval malariaparasieten gevonden! Patiënt genas na behandeling met kininepillen.

Omstreeks een jaar later zag ik een jongeman uit Oosterhout, die er over klaagde, dat hij iedere ochtend, wanneer hij per fiets van Oosterhout naar Breda reed, onderweg last kreeg van koude rillingen, die bij aankomst te Breda meestal waren verdwenen, zodat hij doorgaans zijn werk normaal kon verrichten. In verband met het vorige geval dacht ik aan malaria en inderdaad vond ik ook tertianaparasieten. Ook hier volgde prompt genezing door een kininekuur.

Het derde geval betrof een kraamvrouw uit Terheyden, die na een bevalling wegens hoge koorts werd opgenomen. De temperatuurcurve bewoog zich tussen 40 à 41°, maar toch maakte patiënte geen zieke indruk. Het bloedbeeld toonde geen leucocytose of verschuiving naar

links. Bloedculturen bleven steriel. Bij fysisch en röntgenologisch onderzoek kon geen locale oorzaak van de koorts worden gevonden. Alle agglutinatiereacties waren negatief. De mogelijkheid van malaria werd overwogen, maar het bloedonderzoek op malariaparasieten bleef aanvankelijk negatief. Het onderzoek werd echter steeds herhaald en na lang zoeken werd tenslotte één malariaparasiet gevonden. Behandeling met HCl chinini (1 g per dag) had geen resultaat. Na een intraveneuze injectie van neosalvarsan echter volgde een kritische temperatuurdaling.

Geen van de 3 hierboven genoemde personen had ooit Noord-Brabant verlaten, in tegenstelling met de hiernavolgende patiënt. Een 65-jarige vrouw, die ik reeds eerder wegens diabetes had behandeld met dieet en insuline, zag ik in consult, omdat zij 's nachts sterk transpireerde en zich daarbij ziek voelde. Hoewel de huisarts aan aanvallen van hypoglycaemie dacht, leek mij dit onwaarschijnlijk in verband met de geringe hoeveelheid insuline. Bij contrôle bleek dat de temperatuur 's nachts opliep tot 39,4°. Bovendien bleek bij navraag, dat patiënte kort te voren enige weken bij haar dochter in de Zaanstreek had gelogeed! In het uitstrijkpreparaat kon de malariaparasiet gemakkelijk worden aangetoond.

Hoewel dit laatste geval niet „autochtoon” is, lijkt het mij vermeldenswaard, wegens de combinatie met diabetes.

Literatuur: *N. T. v. G.* (1955) **99**, 28.

Breda, 5 Januari 1955

J. H. R. VAN GINKEL

BERICHTEN

BUITENLAND

AFRIKA. — SCHWEITZER GEHULDIGD. Ter gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag is dr. ALBERT SCHWEITZER te Lambarene door de stad Parijs begiftigd met de gouden penning der stad en door de Westduitse regering onderscheiden met de orde „Pour le mérite”. Bovendien zijn aan de jubilaris, ten behoeve van zijn geneeskundige arbeid, van verschillende zijden geschenken in geld aangeboden (*Persberichten*).

ENGELAND. — NIEUW ROKERSARGUMENT. Een inzender in de *Lancet* heeft bedacht, dat het wel eens de margarine kan zijn, waarvan het toenemende gebruik de longkanker doet toenemen. Ondervoede ratten zijn namelijk gevoeliger voor carcinogene factoren dan normale ratten. Maar anderen vinden dit geen sterk argument en menen, dat de verdediger van het denkbeeld de vaak begane fout heeft gemaakt causaal verband te leggen waar slechts correlatie bestaat (*Lancet*, 1 Januari 1955, bl. 47).

ITALIË. — ONDERONTWIKKELDE GEBIEDEN IN EUROPA. Te Milaan is onlangs door het „Centro Nazionale di Prevenzione e Difesa Sociale” een congres gehouden voor de studie der onderontwikkelde of in ontwikkeling achtergebleven gebieden. De belangstelling was ditmaal echter niet gericht op de nood van Aziaten, Afrikanen of Zuid-Amerikanen, maar op de bewoners van een groot gedeelte van Italië, de Mezzogiorno, omvattende de Abruzzen, Campania, Apulië, Lucania, Calabrië, Sicilië en Sardinië. Ook in het gebied van de Alpen, en zelfs in de Po-delta, zijn gebieden, die als onderontwikkeld zijn aan te merken (*Mens en Maatschappij*, 1954, bl. 371).

SCHOTLAND. — VERVOER VAN LIJDERS AAN TUBERCULOSE PER Vliegtuig NAAR ZWITSERLAND. In het *Health Bulletin* van het Schotse gezondheidsdepartement wordt verslag uitgebracht van het vervoer van longlijders naar Zwitserse sanatoria per vliegtuig. Deze regeling is in 1951 getroffen wegens de schaarste aan sanatoriumbedden in Schotland. Reeds hebben 854 patiënten de luchtreis gemaakt. Tal van bijzondere voorzieningen tijdens het vervoer zijn in het belang der zieken nodig gebleken (*J.A.M.A.*, 27 Nov. 1954, bl. 1270).

VERENIGDE STATEN. — STUDIE VAN HET ADOPTIEVRAAGSTUK. De misstanden, die het gevolg zijn van de wijze, waarop vele ongehuwde moeders zich van hun kinderen ontdoen, deed het Departement van Gezondheid, Opvoeding en Voorzorg besluiten een studie te maken van „baby adoption” en de desbetreffende wettelijke bepalingen. Het doel is „to improve and extend social services and medical and hospital care for unmarried mothers and to eliminate or reduce unprotected placement of children in adoptive homes” (*J.A.M.A.*, 18 Dec. 1954, adv. bl. 12).

— MINDER TOELATING VAN VREEMDELINGEN TOT DE STUDIE. Een inzender in de *Journal of the American Medical Association* (18 Dec. 1954, bl. 1527) schrijft, dat staat na staat wettelijke